



روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران سه‌شنبه ۲۵ آذر ۱۴۰۴ - ۲۵ جمادی‌الثانی ۱۴۴۷ سال بیست‌وهفتم - شماره ۷۴۷۷ - ۱۶ صفحه قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

سر مقاله
غلامرضا صادقیان سر دبیر

روشنفکر ایرانی دوباره از مردم ناامید شد

روشنفکری ایرانی یکبار دیگر از مردم ناامید شد. دکتر حاتم قادری به تازگی در یک مناظره گفته است بااین سطح نازلی که اخلاق اجتماعی ایرانیان دارد، نمی‌توان انتظار داشت آرمان متعالی و منتهی به‌خیر عمومی سر برآورد.وی امر ولایت را بنیست تاریخی ایران دانسته و گفته مردم ایران اقتدار گرا هستند و تا از این روحیه کودکستانی خود بیرون نینایند، نمی‌توانند در تحولات جهانی جلو بروند.

روشنفکران ایرانی یکصد سال است که مردم را نازل، عقب‌مانده، متحجر، مقلد، فاقد قدرت زایش و ناگزیر به در جازدن معرفی کرده‌اند و در محترمانه‌ترین حالت از مردم ناامید شده‌اند. از همین‌و هیچ‌گاه نتوانسته‌اند با مردم پیوند برقرار کنند.هیچ‌گاه نتوانسته‌اند مردم را به خود و خود را به مردم نزدیک کنند. هرگز مصلحی اجتماعی از میان اینان در یکصد سال اخیر خروج نکرده است. حتی هرگز یک جمع بیش از سه نفر که نتوانند یکدیگر را بپذیرند و به آثار و اندیشه‌های یکدیگر احترام و اقبال نشان دهند، نیافته‌اند و برخلاف کثرت عناوین «باشگاه» و «حلقه» و «مکتب» در فرهنگ روشنفکری غرب که نشان از همزادی و همفکری روشنفکران آن دیار دارد، در ایران حتی یک نام درست و شفاف‌از این دست وجود ندارد.

روشنفکر ایرانی منزوی است. در مناظره با یک همفکر حتی نمی‌توانند بر پایه یکی از اصول اساسی خود اتفاق داشته باشند. برخلاف اروپا که روشنفکران در دل نهادهای مدنی، احزاب و جنبش‌های اجتماعی رشد می‌کنند، روشنفکری ایرانی غالباً دولتی، دیوانی یا دانشگاهی است، و در نتیجه منزوی، فردگرا و اخلاق‌گرا. لذا هرگز نتوانسته پیوند سامانی پایداری با توده‌ها بسازد: اخلاق قییم‌مایانه و توهم «مردم کودک‌اند و ما بالغ» در زبان و ذهن بسیاری از روشنفکران ایرانی حضور داشته و دارد. در هر جشن تولد یکدیگر سخنان محبت‌آمیزی می‌گویند باید در دانشگاه یاد در محیط‌های خصوصی‌شان هم باشید تا ببینید درباره هم چه می‌گویند!

وقتی چنین می‌گوییم، به خوبی می‌دانم که این قشر در تاریخ یک‌فرتی خود یک‌دست نبوده و سنت‌هایی کاملاً متفاوت در آن وجود داشته است.و اتفاقا برخی چهره‌های روشنفکری تاریخ ایران دقیقاً بر توان بالقوه مردم تأکید داشته‌اند. اما همان چهره‌ها رانیز اگر در نوشته‌ها و گفته‌های‌شان جست‌وجو کنیم، هم به خدمت از خیانت روشنفکران سخن گفته‌اند تا این تقسیم‌بندی مشخص کند که روشنفکر ایرانی آن‌جا که خیالت می‌کند با آن‌جا که منزوی و در اتاق‌های در بسته برای مردم نسخه می‌پیچد و از مردم ابراز بیزاری می‌کند، کجاست و چیست.

برخی از روشنفکران اگر با این نقد روبه‌رو شوند که چرا مردم را نازل و عقب‌مانده می‌دانید و چرا از مردم دور و منزوی هستید، آن را به سرکوب سیاسی، نبود نهادهای مدنی پایدار، و دولت رانتی و اقتدار گرا ربط می‌دهند. بر فرض وجود این موانع، و روشنفکری واقعی سباید از دل همین موانع سر برآورد. اگر نمی‌تواند عیب‌از روشنفکری ماست.

در تاریخ روشنفکری ما ابتدا کسی مثل فتحعلی آخوندزاده مردم را خرافی و ناتوان از مدرن شدن فرض می‌کرد. ششیبه‌او میرزا ملکم‌خان بود که نوایز مردم را فاقدشعور سیاسی می‌دانست. حسن تقی‌زاده نیز کسی بود که جمله معروفش - «باید از فرق سر تا نوک ک پا رنگی شویم» - گواهی بر بی‌اعتمادی عمیق به ظرفیت فرهنگی جامعه سنتی ایران تغییر می‌شود. احمد کسروی روشنفکری بود که نقدهای تندری به توده مردم، دیدناری عامیانه و فرهنگ علمه داشت و صراحتاً مردم را مانع عقابلتی می‌دانست. به گمانم او بود که بزرگ‌ترین دلیل عقب‌ماندگی ایران برخلاف آلمان را غزل‌های سعدی و شعرخوانی ایرانی‌ها در مقایسه با صنعتگری آلمانی‌ها فرض می‌کرد. صادق هدایت مردم را کله، ابله، مردم‌پرست و جامعه‌را فاقد و بی‌امید می‌دید. شاید همین زیرآره‌گاه محصول دموکراسی را نپسندند، مردم را زیرپای می‌گذارند. در ایران اگر نظارت استصوابی را بپایانه دارند، اما در خود امریکا نیز محصول انتخاب ترامپ را نپذیرفتند و گفتند «دموکراسی یک روش معین با نتایج نامعین است» و به‌زودی خود را اصلاح می‌کند و بعد انتخاب بایدن را همان اصلاح‌موردنظر دانستند. ولی ترامپ بازگشت!

شاید بهتر است این ناامیدی و روشنفکری از مردم را به فال نیک بگیریم. وقتی کاری برای مردم نکرده‌اید و مردم امیدی به شما ندارند، چه اهمیتی دارد که شما نیز امیدی به آنان نداشته باشید؟

● به‌سفریندی | خبرنگار گروه اجتماعی

حداقل ۲۰ سال است که همه‌سکان‌داران آموزش‌وپرورش و نمایندگان پشت تریبونی، علیه کنکور سخن‌پراکنی می‌کنند و می‌خواهند آن را کله‌پا کنند، اما کنکور همه آنها را شرم‌نده خود کرده است! آخرین مورد، سخنان پرهیجان وزیر آموزش‌وپرورش است که گفته «کنکور پدر تعلیم و تربیت را درمی‌آورد.» گاهی گویی مسئولان ما خودشان کنکور را در ست کرده‌اند، آن را فربه کرده‌اند و برای آن فرش قرمز هم پهن می‌کنند تا هراز چندگاهی بتوانند علیه این غول بی‌شاخ‌ودم سخنرانی کنند و گر نه همه، حتی خواجه حافظ شیرازی هم می‌داند که این کنکور، ساخته دست همین مسئولان و نمایندگان است که هر

سلاطین خودبینی و فرافکنی مثل کارگزاران سازندگی

■ محسن هاشمی از دولت خواسته است که با حزب کارگزاران سازندگی مشورت کنند تا مشکلات کشور حل شود اما در عباراتی متناقض و البته بسیار وقیح و خودبینانه که بازنمایی عادت زشت فرافکنی آنان در انتهای بن‌بست‌هایی است که خود ایجاد می‌کنند، گفته: «سطح مشکلات به حدی رشد یافته که لازم است بالادستی‌ها به موضوع ورود کنند. افراد متنفذ در دولت جلسات جدی و مستمری با رهبری برگزار کنند، اطلاعات دقیقی در اختیار ایشان قرار داده شود و برای برون‌رفت از مشکلات از ایشان کمک بخواهند تا کشور از این سیکل بسته خارج شود.» این وقاحت که هر وقت کار دولت‌های اصلاح‌طلب دشوار می‌شود حرف از رهبری را به میان می‌آورند، تمامی ندارد. رهبری اطلاعات دقیق از مشکلات دارد، آنچه وجود ندارد، وجدان و شرافت در میان کسانی است که فقط و فقط برای رسیدن خودشان به مناصب و مصادر، هوچی‌گری و فرافکنی می‌کنند | صفحه ۲

۱۲ اجتماعی

همچنان درگیر کنکور بی‌جایگزین

وزیر آموزش‌وپرورش: کنکور پدر تعلیم و تربیت را درمی‌آورد

روز علیه آن حرف می‌زنند! از آموزش‌وپرورش گرفته، تا وزارت علوم و مجلس و شورای عالی انقلاب فرهنگی، همه عاجز از مقابله با مافیای کنکور، فقط با نمودارهای گزینشی و آمارهای بخشی، از مصوبات من‌درآوردی خود دفاع می‌کنند. به وقت نقد شدن هم با فرافکنی زمین و زمان را به هم می‌بافند تا مبادا خللی بر استمرار ریاست‌شان در دولت‌های مختلف وارد آید. در این بین که ریسان و دبیران به‌رغم عوض شدن دولت‌ها با هر لطایف‌الحیلی همچنان بر کرسی ریاست خود تکیه زده‌اند، خانواده‌ها و دانش‌آموزان ایرانی، همیشه زبان‌دیدگان این خودبینی ریاستی و لجاجت ناشی از سال‌ها زیست در اتمسفر ریاستی شده‌اند. اکنون که همه می‌دانند کنکور یک مافیای خرنده شده،



۱۵ محمد حسین خیرنگار

استقلال بازهم در خرم‌آباد پیروز نشد

سپاهان از اهواز به صدر آمد

● فریدون حسن | دبیر گروه ورزشی



تبدیل کرد. نیمه اول رو به اتمام بود که خیبر توسط

عارف قزل، گل دوم را هم زد اما احمد محمدی داور جتجالی این بازی جتجالی گل را بعد از بررسی مردود اعلام کرد تا کار دو تیم در نیمه اول با همان دو پالتی

گل شده تمام شود.

محمدی همان داور بازی جتجالی فینال فصل گذشته جام حذفی بین ملوان و استقلال است که با توجه به قضاوت پر اشتباهش در آن بازی که منجر به

آموزش‌وپرورش را در ایران به یغما برده و هر سال به‌لطف نفوذش در ساختارهای تصمیم‌گیری ما در چهره‌ای جدید مثل امتحانات نهایی ظاهر می‌شود، دیگر سخنوری علیه کنکور از سوی مسئولان دولتی و منتسب به حاکمیت خریداری ندارد. کافی است همین‌ها که علیه کنکور، این علت‌العلل بی‌عدالتی آموزشی و گستراننده فقر اجتماعی و فرهنگی در ایران، حرف می‌زنند، مجوز مؤسسات کنکوری را باطل کنند و به‌جای این همه سخن، یک جایگزین کارشناسی شده برای کنکور بدهند. لاید نمی‌شود از کنکور و عایدی‌اش دل کند که ۲۰ سال است مسئولان مقابل مردم علیه کنکور حرف می‌زنند و پشت‌پرده تسهیل‌گر اختاپوس کنکور می‌شوند | بقیه در صفحه ۳



اسلامی:

«بدون پروتکل» هرگز!

■ محمد اسلامی، رئیس سازمان انرژی اتمی: ما برای بازرسی از محل‌هایی که مورد حمله قرار نگرفته بود، مجوز دادیم، اما مسئله مرکزی است که مورد حمله نظامی قرار گرفتند و باید برای بازرسی از این مراکز پروتکل وجود داشته باشد. آژانس که نه حملات را محکوم کرده و نه دستورالعملی برای این شرایط دارد حق ندارد ادعای بازرسی داشته باشد

۴

خروج پول از صندوق‌های طلا

● سعیده زمانی | خبرنگار گروه اقتصادی

■ صعود هم‌زمان قیمت دلار، سکه و طلا در همان فداقیق ابتدایی آغاز معاملات رسمی نشان داد بازار نه‌تنها آرام نشده، بلکه وارد فاز تندتری از بی‌اعتمادی شده است. در پی تشدید این نوسانات بانک مرکزی روز دوشنبه از برخورد با شعب اخلاگرد در بازار طلا و ارز و مسدودسازی حساب‌های ربایی مشکوک به اخلا در بازار خیر داد. اعلام این اخبار باعث شد صندوق‌های طلا با خروج سنگینی از پول همراه شوند، همچنین گزارش‌های متعددی از محدودسازی تراکنش‌های بانک از جمله پایا و ساتنا حکایت دارد که به نظر می‌رسد در راستای سیاست‌های محدودکننده بانک مرکزی برای تراکنش‌های مشکوک باشد

شورای عالی انقلاب فرهنگی نقد «جوان» را هدیه‌ای برای بهبود عملکرد خود می‌داند

مرکز رسانه و روابط عمومی شورای عالی انقلاب فرهنگی در نامه‌ای به «جوان» با اشاره به سر مقاله دیروز روزنامه جوان نوشت: شورای عالی انقلاب فرهنگی، نقد صریح آن روزنامه را هدیه‌ای برای اصلاح و بهبود عملکرد خود می‌داند. متن نامه به‌شرح زیر است:

احتراماً مَطَف به یادداشت مشفقانه آن روزنامه با عنوان «رسانه‌ا تحمل کنید تا یابموز!» ضمن سپاس از اهتمام آن مجموعه به مسائل کلان فرهنگی و آموزشی کشور، جوابیه ذیل به مثابه گامی در جهت تعمیق گفت‌وگو و تقویت همدلی میان نهاد سیاست‌گذار و رکن چهارم مردم‌سالاری دینی تقدیم می‌گردد.

۱. روزنامه جوان را همواره دیده‌بانی دلسوز برای انقلاب و مردم می‌دانیم. گواه این نگاه وریکرد دبیر محترم شورای عالی انقلاب فرهنگی در نشست خبری اخیر بوده؛ایشان با وقوف به جایگاه اثرگذار آن رسانه، با عسه صدر و اشتیاق، قریب به ۲۰ دقیقه‌از زمان نشست را مشخصاً به پاسخگویی دقیق و ارائه استدلال‌های فنی به پرسش‌نیکرنگار محترم روزنامه جوان اختصاص دادند. این اهتمام ویژه و تشریح مبسوط ابعدآمرای مصوبه،شادانگر آن است که شورانه‌تنها خود را بنیاز از پاسخگویی نمی‌دانند، بلکه پرسش‌های آن رسانه را نماینده دغدغه‌های بخشی از جامعه دانسته و خود را ملزم به افتاق و تبیین می‌دانند

۲. دعوت دبیر خله‌شورا به «استعلام و صحت‌سنجی» پیش از انتشار نقد، ریشه در همین نگاه تعاملی دارد. ما معتقدیم رسانه‌شریک راهبردی حکمرانی در «کشف حقیقت» است. در فضایی که گاه غبار فضا سازی‌های سازمان‌دهی شده، مصنوعی، تشخیص صدای واقعی ذی‌نفعان را دشوار می‌کند، دست‌بازی به سوی رسانه‌های بصیر و حرفه‌ای درازی می‌کنیم تا باهم‌افزایی، سره را از نرسه‌ر تشخیص دهیم. آمادگی کامل داریم تا داده‌های متقن و آمارهای آمیبدخش از بازگشتن به جمعیت به معلم، کتاب درسی و مدرسه و حرکت در مسیر عدالت آموزشی در مناطق محروم (که در نشست خبری نیز بدان اشاره شد) را مجدداً در اختیار آن رسانه قرار بدهیم تا نقدها بر پایه اطلاعات دقیق‌تر و به نفع مردم انجام گردد.

۳. ما و شما در یک سنگر ایستاده‌ایم؛ سنگر دفاع از حقوق علمه و اعتلای نظام جمهوری اسلامی. اگر اختلاف‌نظری در روش‌ها وجود دارد، با گفت‌وگوی کارشناسی و نگاه همدلانه قابل حل است. شورای عالی انقلاب فرهنگی، نقد صریح آن روزنامه را هدیه‌ای برای اصلاح و بهبود عملکرد خود می‌داند و متقابلاً انتظار دارد آن رسانه محترم نیز با بازتاب دقیق‌تر استدلال‌های کارشناسی، در مسیر استقرار «عدالت آموزشی» همیار نظام باشد.

در پایان، ضمن ارج نهادن به دغدغه آن برادر گرامی و همکاران محترم‌شان، تأکید می‌شود که آغوش‌شورا برای شنیدن نقدها و همکاری نزدیک با آن رسانه انقلابی همواره گشوده است.

جوان: فقط مطابق مستندات موجود از مسئولان شورا برای حضور در مناظره‌ها و گفت‌وگوهای دوطرفه دعوت کرده‌ام هنوز پاسخی در یافت نکرده‌ایم.

۱۶

«آخرین لایایی» فریاد صلح برای کودکان جهان است

● مصطفی‌شاه کریمی | خبرنگار گروه فرهنگی

■ کارگردان تئاتر پرفرومنس «آخرین لایایی» این نمایش را فریاد صلح برای کودکان جهان، و به‌ویژه کودکان می‌داند. «جوان» با حامد ترابی، نویسنده و کارگردان این نمایش گفت و گو کرده است

فرمانده قرارگاه مرکزی حضرت خاتم‌الانبیا:

سپهبد رشید

ستون اتاق فکر دفاع مقدس بود

■ سرلشکر علی عبداللّهی: شهید رشید نه‌تنها جغرافیای جنگ را می‌شناخت که روح حاکم بر میدان را می‌فهمید و این فهم او را به یکی از ستون‌های اتاق فکر جنگ بدل کرد. رشید فقط فرمانده نبود، بلکه اهل مطالعه و اهل معنا بود. شهید رشید همیشه می‌گفت، فرماندهی که کتاب نخواند، آرام آرام میدان را گم می‌کند، حتی اگر نقشه و قطب‌نما در دست داشته باشد. نهج‌البلاغه در جیش، همچون بخشی از تجهیزات نظامی بود | صفحه ۶



۱۲ یادداشت ورزشی

شیوانوروزی | خبرنگار گروه ورزشی

سناریوهای داخلی برای ویزای جام‌جهانی

با اینکه فعلاً پروسه صدور ویزا برای لیست نهایی تیم‌ها شروع نشده، ولی محافل خبری داخلی و فضای مجازی پر از حدس و گمان‌هایی است که روند در پیش گرفته شده‌هم به دلیل خطای محاسباتی نباشد، چه آنکه در این صورت ثبعت شاید غیرقابل جبرانی داشته باشد. ادعای هزینه‌کرد منابع حاصل از اصلاحات سناستاری در قالب کالابرگ، یکی از همین سیاست‌هاست که چنین‌القایی‌شود،با هدف چاق کردن کالابرگ صورت می‌گیرد اما این ادعا صرفاً زمانی قابل اعتناست که بر اساس محاسبه‌روشن، منطق اقتصادی و شفافیت قابل‌راستی آزمای مطرح شود | صفحه ۴

۱۲ یادداشت اقتصادی

وحید عظیم‌نیا | دبیر گروه اقتصادی

ادعاهای دولت یعنی کالابرگ میلیونی!

دولت چهاردهم بعد است به این درک نرسیده باشد که سیاست‌های قیمتی، آن هم متکثر و سنگین، اثرات پیشرفت بهره برده است. این فرمول در هیچ کشوری قابل تکرار نیست، زیرا بر اساس یک تجربه تاریخی و یک بافت فرهنگی منحصر به‌فرد شکل گرفته است. در شرایطی که دشمن به فشارهای خود ادامه می‌دهد، ایران از این فشارها برای تقویت قدرت داخلی، پیشرفت علمی و مقابله با جنگ فرهنگی بهره می‌برد. پیروزی ایران نه در دستان قدرت‌های غربی، بلکه در دستان مردم ایران است | صفحه ۲

۱۲ یادادشت سیاسی

سیدعبدالله متولیان

فرمول پیروزی ایران بر فشارهای جهانی

مقاومت ملی ایران به‌هیچ‌وجه به معنای توقف نیست. ایران از هر چالشی به عنوان فرصتی برای پیشرفت بهره برده است. این فرمول در هیچ کشوری قابل تکرار نیست، زیرا بر اساس یک تجربه تاریخی و یک بافت فرهنگی منحصر به‌فرد داد همان گونه که رهبر معظم انقلاب چندی پیش مطالبه کردند، پاسخ تهاجمی شناختی نیز به‌معنای تهدید یا شعار نیست، بلکه به‌معنای «جابه‌جایی کانون اضطراب و بی‌ثباتی» است. زمان آن فرا رسیده که با درکی عمیق از ابعاد این نبرد، از حالت انفعال خارج شویم | صفحه ۲

۱۲ یادداشت سیاسی

حمیدرضا شاه‌نظری

پاسخ تهاجمی به جنگ شناختی دشمن

اگر پاسخ‌ها فقط دفاعی باشند، پیام پنهان این است که «ما تحت فشاریم». در حالی‌که واقعیت این است که «اگر دشمنی می‌توانست مجدداً جنگ را تحمیل کند، نیازی به این حجم عملیات رسانه‌ای نداشت». باید به دشمن پاسخ تهاجمی داد همان گونه که رهبر معظم انقلاب چندی پیش مطالبه کردند، پاسخ تهاجمی شناختی نیز به‌معنای تهدید یا شعار نیست، بلکه به‌معنای «جابه‌جایی کانون اضطراب و بی‌ثباتی» است. زمان آن فرا رسیده که با درکی عمیق از ابعاد این نبرد، از حالت انفعال خارج شویم | صفحه ۲